

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

BOBARRÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 cèntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 cèntims

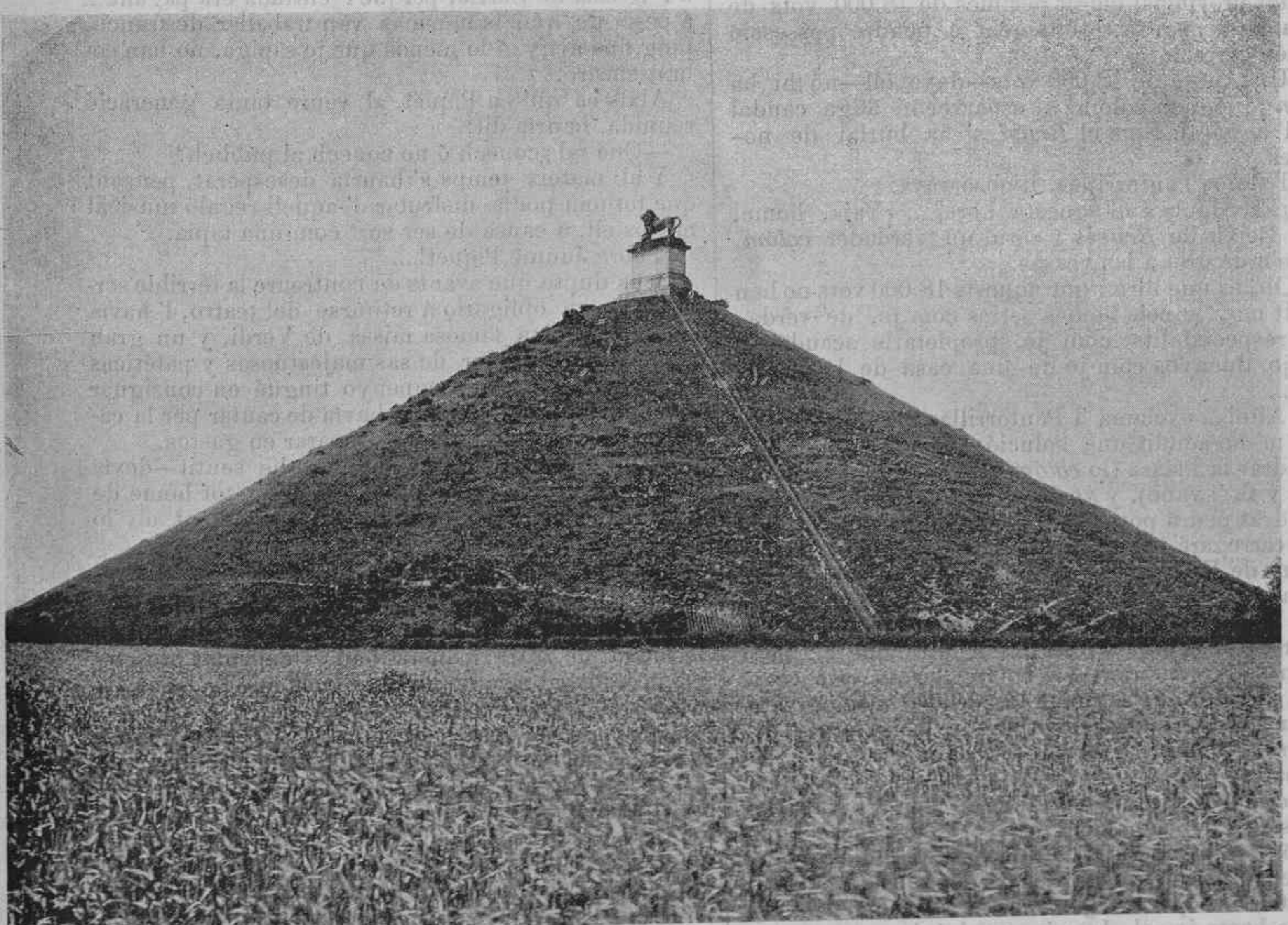
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERÍA ESPANTOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Extranger, 5

MONUMENTS CÉLEBRES

EN EL CAMP DE BATALLA DE WATERLÓO. (Bélgica.)

CRÓNICA BARREJADA

¡Pobra Plassa Real!... Ja l' están espatllant. Ni 'l títol de *Real* respectan aquests Ajuntaments de la monarquia influhits pel caciquisme monárquich. A pesar de ser *Real* la famosa, la tranquila Plassa, 'ls monárquichs se disposan á tirarli la caballería á sobre: y qui diu la caballería diu els carruatjes. Ara será real en un altre sentit; per exemple: si al millor día algún cotxe aixafa á una de las moltas criaturas que fins ara l' havían presa com á refugi segur de sos jochs infantils y encantadors, Barcelona dirá:— Vaja, no hi ha res mes trist que la *realitat*.

Sols prenentlo en aquesta acepció llastimosa podrém adjudicar á l' espatllada Plassa l' epíteto de *real*.

*
**

Los autors de la gracia han sigut, segons informes de bona tinta, l' amo del auca política que allí té 'l séu despaig y un cert diputat provincial propietari de una casa en la qual hi está instalat un famosíssim restaurant.

Tots dos han treballat de perfecte acort, pera donar comoditat tant als que acuden al primer ab l' afany de tragar en lo xeffis de la política ofert á tots los que tenen bona barra, com als que, pagant de la seva butxaca, se 'n van á saborejar los plats exquisits del restaurant conegut y estimat de tots los *gourmets* de Barcelona. La corporació municipal ha fet d' escolá d' amén, accedint á las pretensions de l' un y del altre, y hasta, segons s' assegura, ha salvat á la provincia de Barcelona de un gran conflicte.

Perque, no se si sabían que 'l Sr. Benet y Colom, diputat provincial elegit per mes de 18,000 vots de camama se negava resoltament á pendre possessió del séu càrrech.

—Una carga de 18,000 vots—deya ell—no hi ha *colóm* ¡qué dich colom! ni esparver ni áliga caudal que l' aguantí. Fins el *Brusi* s' ha burlat de nosaltres.

Y l' hereu Pantorrillas, li observava:

—¿Escrúpuls á n' aquesta hora?... ¡Vaja, home, vaja! Deixis de *Brusis* y sigui un verdader *colóm*, vájise'n de dret á las vessas.

—Oh, es que dirán que aquests 18,000 vots no han existit may, y pels homes serios com jo, de verdadera respectabilitat com jo, propietaris acaudalats com jo, duenyos com jo de una casa de la Plassa Real...

—¡Alto!... exclama 'l Pantorrillas interrompentlo. —Se m' ha acudit una solució honrosa. Jo li faré empedrar la Plassa (lo *colóm* al sentir aixó s' estarrufa y fa 'l vano), y vosté 'l día que s' inauguri l' empedrat podrá portar á 18,000 comparsas, que ja m' encarregaré jo de buscals'hi, á celebrarho al Restaurant de Fransa. (Al *colóm* tornan á allisarseli las plomas.)

Lo Pantorrillas continúa:—¿Tem acás que no 'ls trobaré? Per acudir á votar no li diré que sí; pero per anar al restaurant ab cotxe... Vaja que vosté podrá dir: —Aquí 'ls tenen los 18,000 electors que m' han fet diputat pel districte de las Aforas-Granollers!... Y ara que callin los calumniadors y 'ls mal-parlats. ¿Qué tal? ¿Qué li sembla 'l plan?

Lo *colóm* contesta:—Sempre he sigut admirador entussiasta del séu géní extraordinari; pero en l' ocasió present no vull que una persona que te tantas atencions com vosté, s' haja de molestar buscant á 18,000 farts que menjin á las mevas costellas. Pel cas me basto jo sol. Jo m' assumiré la representació dels 18,000 comensals. Vosté fassim empedrar

la plassa, y jo sol (á no ser que vosté 'm dispensi l' obsequi de acompanyarme) avants de dirigirme á la Diputació provincial, aniré al restaurant de Fransa, esmorzaré opíparament en representació del districte, apujaré 'l lloguer als amos del establiment aixó en nom propi y en virtut de las milloras realizadas en la vía pública... y llavors lo meu estómach, la meva butxaca y la meva dignitat quedarán plenament satisfetas.

Y aquí tenen explicat com y perque s' está empedrant á tota pressa la Plassa Real de Barcelona.

Donémne gracias als 18,000 electors del districte de las Aforas-Granollers... y felicitem sobre tot al hereu Pantorrillas, que desde avuy té dret á que 'l nombrin president honorari de la societat *Tiro del Pichón*.

Si hi ha qui cassa *coloms* ab perdigons de plata, ell n' ha cassat un ab unas quantas carretadas de llambordas, inaugurant un nou *sport*, que podrá titularse: Tiro del caciquisme.

May s' havia vist tan plena la parroquial iglesia de Sarriá, com lo divendres passat ab motiu de celebrarse las exequias fúnebres del popular Jaume Piquet.

Si 'l pobre Piquet hagués sigut viu hauría disfrutat lo que no pot imaginarse veyent aquell *entrada* superior als molt considerables que obtenía quan feya de autor y empresari á la vegada, en lo desaparecut teatro del Odeon. Perque divendres fins hi hagué concurrents qu' estigueren en perill d' asfixiarse per l' afany de sentir la Missa de Verdi de valdivia.

Al Palau de Bellas Arts va ser cantada últimament, y no hi havia de molt tanta concurrencia com á l' iglesia de Sarriá, perque l' entrada era pagant... á pesar de que 'ls músichs van treballar de franch, puig fins avuy, á lo menos que jo sápigam, no han cobrat encare.

Aixís es qu' en Piquet, al veure tanta generació reunida, hauría dit:

—Que tal ¿conech ó no conech al públich?

Y al mateix temps s' hauría desesperat, pensant que tothom podía disfrutar d' aquell regalo musical menos ell, á causa de ser sort com una tapia.

¡Pobre Jaume Piquet!...

Sens dupte que avants de contreure la terrible sordera que va obligarlo á retirarse del teatro, l' havia sentida aqueixa famosa missa de Verdi, y un gran recort devía guardar de sas majestuosas y patéticas armonías, quan tant empenyo tingué en consignar en son testament que se li havia de cantar per la capella de la Catedral y sense reparar en gastos.

—Que sentin els altres lo que jo he sentit—devía dirse, cedint á la innata propensió de tot home de teatro que 'l porta á identificarse plenament ab lo seu públich.

*
**

Pero si sols ab l' enteniment ja que no ab los sentits hauría pogut ferse càrrech del efecte musical de la missa, de altra manera hauría disfrutat presentiant la distribució de las almoynas que ha legat als pobres ab carácter de perpetuitat.

Lo rasgo de desprendiment de 'n Jaume Piquet importa una cantitat bastant considerable, que tots los anys aixugará moltas llágrimas de familias necessitadas residents en lo poble de Sarriá.

Aquest acte ja no es música que se 'n emporta 'l vent; no es pompa vana; no es aspiració á anarse'n de aquesta vida rivalisant ab los magnats... es caritat verdadera, consol dels que sufren y llevar fecunda de agraument perdurable.

La missa es l' apoteóssis final de un espectacle

que ha tingut per protagonista al mateix autor que l' ha combinat: la caritat llegada als pobres es un drama íntim, sentit y plé de delicadesa, qu' está destinat á sobreviure'l.

P. DEL O.

¡NO 'T CASIS!

(A mon apreciat amich Jaume Bley Escoda.)

SONET

M' han dit que 't vols casar. ¿Quina locura t' ha passat pel cervell? ¿Quin desespero te porta á tal camí? No vulgas ferho si es que 't resta una mica de cordura. Qui assegura segons l' adagi dura, y sent la dona un bitxo raro y fiero,

casarte tal com jo be ho considero es un perill constant per ta ventura.

No 't casis, no, Jaumet, si vols ser lliure, no vulguis may del mon cenyir corona de fusta de fer pintas, que fa riure.

Considera fill meu, que tota dona, (segons Sant Agustí la va descriure) per condemnar als homes sols es bona.

A. CORTINA RIVERA.

EL MEU VIGILANT

No sé si ho haurán reparat; pero es un fet que vé repetintse ab una freqüencia atterradora.

Ja casi no hi ha ningú que fassi del seu ofici.

Los advocats se posan á regidors.

Los pintors aprenen á manejar 'l velocípedo.

Los camisers venen bastons y parayguas.

Los pastissers trafiquejan en terrissa y agullas de pit...

Y 'l meu vigilant, desitjant probablement seguir la moda, ho fa tot, tot absolutament... me nos vigilar.

Es un tipo curiosísim,—y no 'm refereixo á la seva afició á la llimpiesa, perque devegadas l' he vist mocarse sense auxili del mocador, ab un salero que denota que hi té práctica.

Curt, de moviments acompassats y ab un abdómen que recorda 'l dels rectors que la ballan grassa, 'l meu vigilant podria en cas necessari servir potser per una pila de cosas, menos per estarse de plantón al mitj del carrer y obrir y tancar la porta als vehíns.

Si no fos que ell diu que ho es y que á la gorra hi porta una treta de llautó ab unas lletres foradadas que també ho diuhen, ningú s' arribaria á imaginar may que aquell home fos un vigilant.

Podria molt bé passar ¿qué 'ls diré jo? per un taberner retirat, per un cabo de cornetas sense colocació, per un petit rentista que viu sense mals-de-cap y menja y beu tant com li dona la gana; pero ¿vigilant? ¿vigilant aquell home que no aixeca 'l peu que no s' hi pensi cinch minuts, ni gira 'l cos que l' estirin de l' orella?

La seva presentació—

«HAUTE GOMME»

—Ja tinch tota la indumentaria á punt. Ara, que vingui la tardor quan vulgui.

encare me 'n recordo—va ser una escena altament còmica.

Truca pausament á la porta del meu pis y m' avisan.

—Hi ha un home que demana á l' amo.

—¿Qué vol?

—Diu que l' ha de veure á vosté.

M' also y surto á la porta. Era ell, que anava de *paysá*.

—Digui.

—Un servidor venia á veure quina es la seva voluntat.

—¿La meva voluntat?

—Sí senyor.—

Francament; á mí m' han interrogat algunas vegadas sobre quins son los meus principis polítichs, las mevas ideas religiosas, las mevas tendencias artísticas... hasta respecte á quinas son las mevas aficcions gastronómicas; pero quina es *la meva voluntat*, no m' ho havian preguntat may de la vida.

—¿Y qué n' ha de fer vosté de la meva voluntat?—vaig dirli.

—¡Oh! Molt n' haig de fer. La voluntat de l' un y de l' altre es lo que m' ajuda á viure. Un servidor soch el vigilant d' aquest carrer, desde la cantonada fins á la taula de refrescos.

—¡Ah! ¿Y fa molt temps que n' es?

—Tres ó quatre senmanas.—

Seria veritat, quan ell ho deya; pero jo no l' havia vist may, y aixó que molts nits, mal m' está 'l dirho, quan jo vaig á joch ja es hora de que 'ls vigilants passejin pel districte la seva la llanterna protectora.

Vam entendrens ab molta facilitat. L' home tenia la clau de la escala que li havia entregat l' amo de la casa, y mitjantsant lo que jo tingué á bé donarli mensualment, s' oferia á obrirme la porta, á regalar-me un misto cada cop, á desempenyar las comisiones que li encarregués... vaja, á prestarme una interminable llista de serveys per una friolera.

Desde que vam fer aquells pactes han passat ja una pila de mesos, y ab la má posada sobre 'l cor ó sobre allá ahont haja de posarse pera jurar aquestas cosas, juro que 'l tal vigilant no m' serveix de res absolutament y que si molts nits jo no portés la clau, m' hauria de quedar á dormir al carrer, com hauria de pujar l' escala á las foscas si de tant en tant no prengué la precaució de comprar una capsa de mistos d' aquestas tan carras y que n' hi ha tan poch.

Jo no sé cóm se las arregla; pero 'l cas es que may se 'l veu ni en pintura.

Cada vegada que 'l necessito 's repeteix la mateixa funció.

Arribo al davant de casa y m' poso á picar:

—¡Pam! ¡pam! ¡pam!

Silenci complert.

Torno á repetir l' *aplauso*, apretant una mica mes.

—¡Páaaaam! ¡páaaaam! ¡páaaaam!...

¡Naranjas! Ni 'l mes remot eco dona á entendre que 'l vigilant haja rebut *noticias* de la meva presencia.

Pico, y repico y torno á picar per tercera, per quarta, per quinta vegada.

Res. Com sime 'n anés al Parch y m' posés á aplaudir davant de l' estatua equestre de 'n Prim.

Al últim, quan la pell de las mans ja se m' ha tornat roja de picar y de vergonya, y comenso á pensar seriament en quina fonda me 'n aniré á dormir, compareix el vigilant ab la santa tranquilidat del home que no té cap ceba que li fassi coure 'ls ulls.

—¡Hola! *Buenas!*... ¿Vosté per aquí?

—¡Fa un hora que us crido!...

—¿De serio?—m' pregunta, com si de debó cregués que l' enganyo.

—¡Hi picat nou ó deu cops!...

—Potser si, per xó. Era allá baix ab el vigilant de la Ronda, que m' deya que 'n *Baylér* torna á venir... ¿Qué 'n sab alguna cosa vosté?

—Si que ho sé. Y hasta sé que vé tan cremat, que diu que per esbravarse farà fusellar á tots els vigilants que se la buscan per l' ombra.

—¡Ay, qu' está de broma avuy vosté!...

Y dihent aixó, m' obra la escala y m' dona un misto, que al menos avants d' encéndrel está un quart rascantlo á la porta.

Altras nits triga á venir, porque diu que ha tingut d' anar á buscar una llevadora al Poble Sech.

Devegadas tarda, baix pretext de que ha perdut el bastó y ha rodat tot el barri per veure si 'l trobava.

Fins hi ha cops que no vé fins al cap d' un sigle, ab l' excusa de que ha sentit soroll á dalt d' un colomar, y ha tingut de seguir dotze terrats y set teuladas per si acás se tractava d' algun lladregot.

No hi ha modo de ferli entendre que un vigilant ha de vigilar, y que tot lo que sigui apartarse de la seva demarcació es desempenyar malament el càrrech.

Es inútil. L' home 's creu que portant lo lletrero á la gorra, ha fet tot lo que ha de fer, y de las lamentacions dels vehins ne fa tan cabal com si li tiressin una maledicció en xino.

Ja poden seguir 'l barri en totas direccions. No 'l trobaran may en lloch.

Es dir, hi dit may, y aixó no es completament exacte.

Vinguin per las firas de Nadal, y tot lo sant día 'l veuran pel carrer, de l' una casa á l' altra, ab las ditxosas *décimas* á la má.

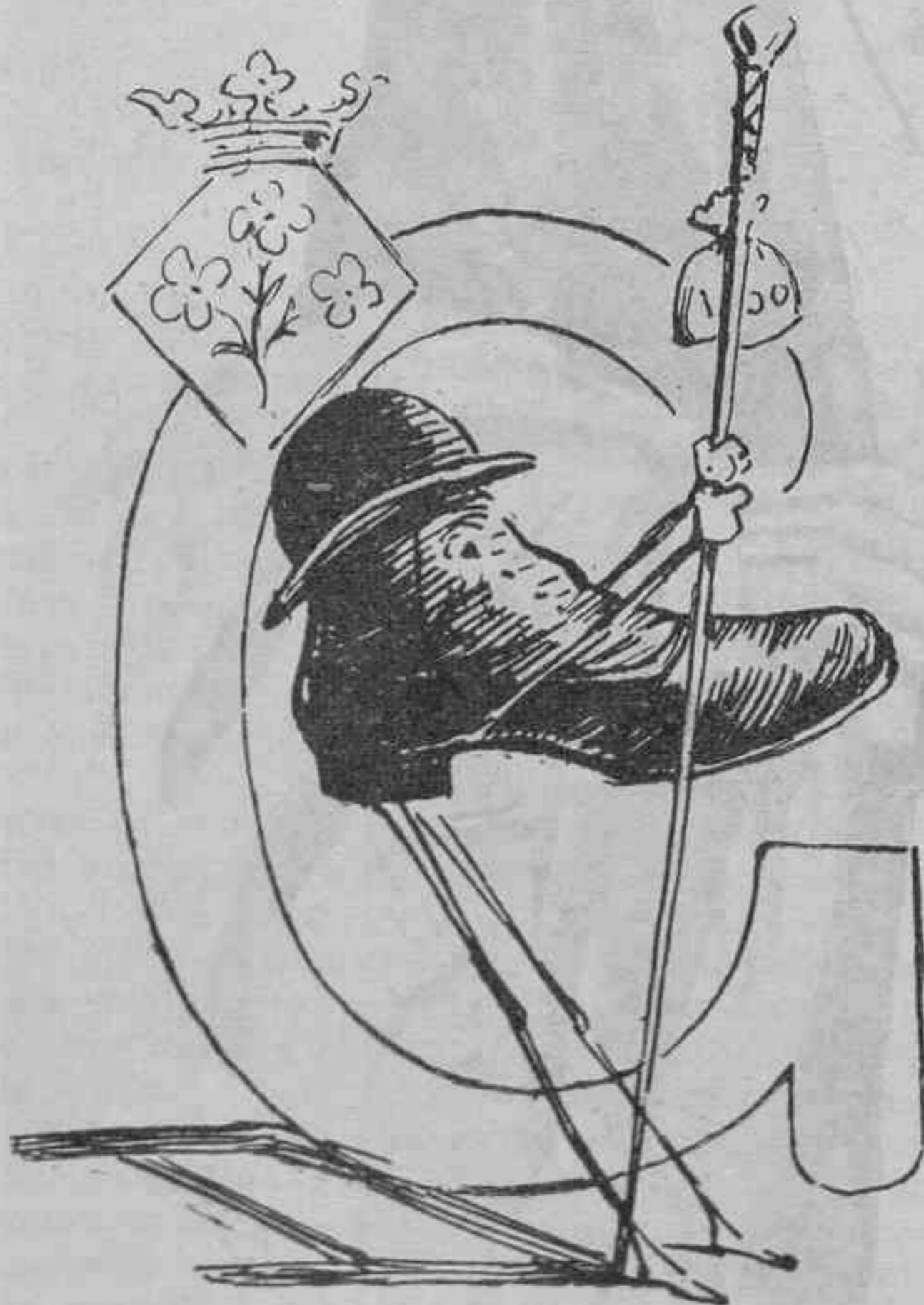
A. MARCH.

LA PUBILLETA

¡Pobra pubilleta!
que n' está de trista!
Donarli no volen
el doncell qu' estima.

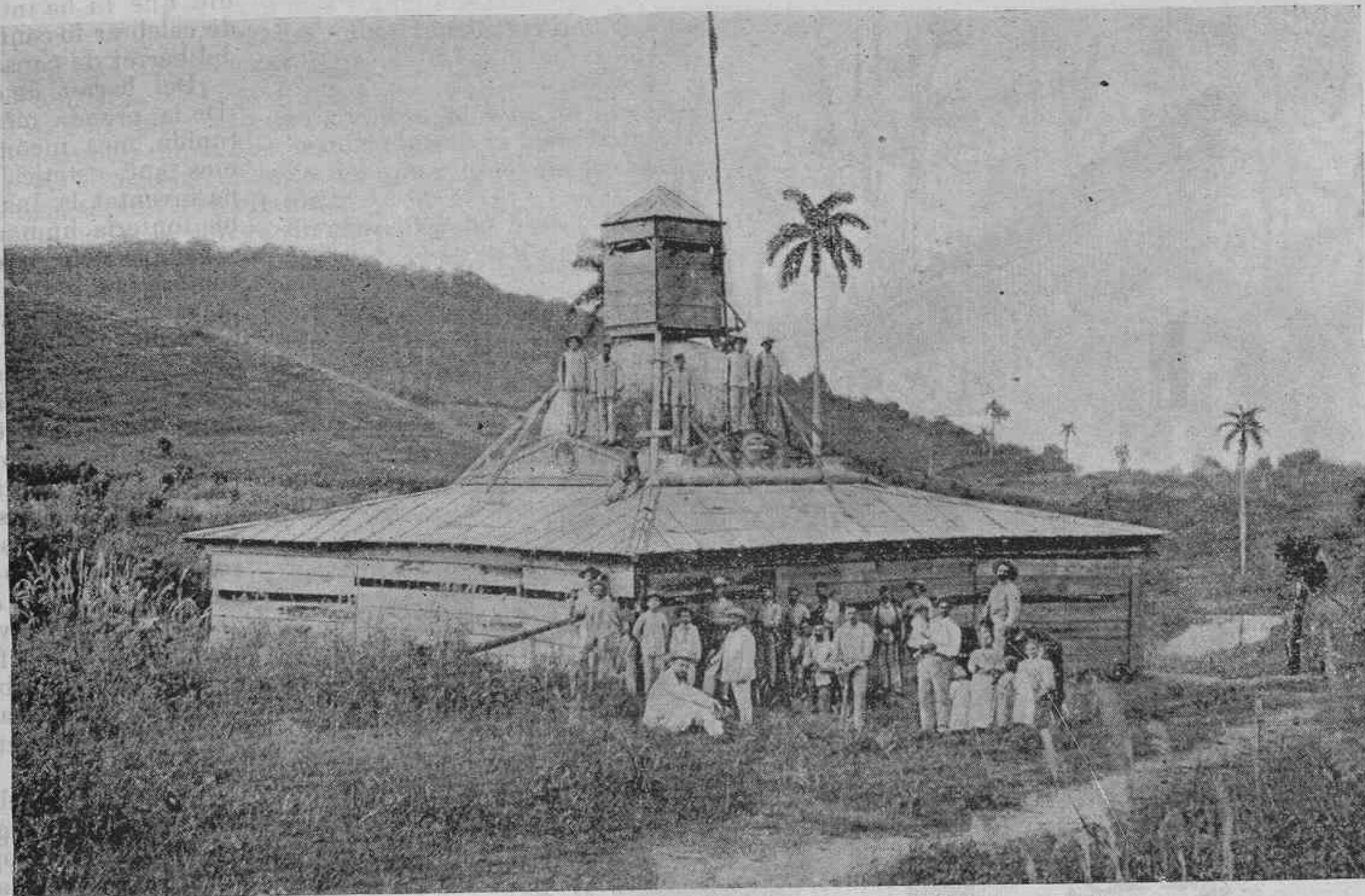
GRACIAS DE GRACIA

LA ENERGIA D' UN ALCALDE

—¿Ferme deixá á mí la vara?
¡Qué suaréu, ay la mare!

LA CAMPANYA DE CUBA

SANTIAGO DE CUBA.—Fort que defensa la represa del acueducte.

Com no té una malla
y ella es bastant rica,
¡si n' hi fá de guerra
tota la familia!

Son pare, l' adora,
de quant vol, la fira,
blondas, fails y sedas,
or y pedrerias.

¡Sa mareta, á solas
sempre l' hi predica
que ella, com á mare
la vol fer felissa;
pero, que ab un pobre
no vol pas unirla.

¡Pobra pobilleta!
si n' es d' infelissa!
tot el dia plora
y á la nit somica:
febrosa panteja,
s' arbora.... y somia!

L' endemá, al alsarse,
quant esblanquehida!
dintre morats cercols
brillan sas pupilas,
espasmes nerviosos
sas manetas crisan.

El pare y la mare
tot just romp el dia,
á sa cambra corran
als metjes avisan,
y cegos ó ilusos
cercan medicinas.

Mentres l' or, folls donan
per curar la filla,
¡la concupiscencia
se la menja viva!

A. LLIMONER.

Acudits

Entre pescadors de canya:

—¿Cóm t' ha anat, Benet, la pesca?

—Molt malament: en tot avuy no he pescat mes
que un burret, que no 'n tinch ni per esmorzar. ¿Y
á tú, com t' ha anat?

—Jo he pescat un costipat que al menos ne tinch
per tres semanas de jeure.

GONNELLA POÉTICH.

Entre dugas casadas:

—Digui, D.ª Justa, ¿quina desgracia li causaria
més sentiment?

—Ja veurá, com que idolatro al meu marit, lo que
mes sentiria es que 's quedés viudo.... ¡Pobret!

J. BRUN.

A casa seva no ho volían que anés al café; pero
ell havia contret lo vici de anarhi y no se 'n podia
estar.

Una nit arriba tart á sopar y son pare li pregunta:
—De ahont vens ara?

—De passejar per la Rambla—contestá 'l xicot ab
molta naturalitat.

—Mentida!—exclama 'l pare.—Sápigas que ha
vingut el teu amich Lluiset y 'ns ha dit que eras
al café.

—¡Y que n' es d' embustero....—replica ab molta
precipitació:—Ves com pot dir que era al café, si ell
avuy precisament no hi ha vingut.

JOSEPH D. Y G.

En Joan y l' Arturo troban á la mamá de la Con-
xita y, fent grans esforços por contenirse 'l riure,

CÓRDOBA PINTORESCA

EL BARRI DEL MATADERO

Bressol ahont s' han gronxat en Lagartijo, en Guerrita y tota la *dinastia* dels Rafels.

li explican las mil mentidas é inverosimilituts que han contat á la seva filla y que aquesta s' ha cregut á *pies juntillas*; y á lo qual los hi contesta la senyora Angeleta ab marcada ingenuitat:

— Aixó si que ho té la meva Conxita; es tan tova y sobre tot tan ignocent, que per qualsevol se *deixa aixecar la camisa*.

AGUILETA.

Un parell de máximas:

∴ La dona quan estima es boja.

Si totas estimessin lo mon sería un manicomi.

∴ Hi ha avaros que per no gastar rés, ni gastan bromas.

UN A. VENDRELLENCH.

IMAGNÍFICA OCASIÓ!

Eramos pocos, y...

Com si ja no 'n tinguéssim prou ab al cúmulo de

tragerias que afligeixen á la humanitat, ara 's diu que hi ha intenció de celebrar lo centenari del barret de copa.

¡Del barret de copa! ¡De la prenda més estúpida, més incómoda, mes anti-estética que ha inventat la inagotable tontería humana!....

Comprench que 'ls sombrerers, que al fi y al cap ab tot aixó hi fan bullir l' olla, tinguin interés en commemorar lo *descubrimient* d' un trasto que tanta feyna 'ls ha proporcionat y tants diners ha fet entrar en las sevas caixas; pero que 'ls que volen solemnisar lo centenari d' aquesta *desgracia* siguin las víctimas d' ella, aixó, francament, no 'm cab, no diré á la barretina, ni sisquiera al barret de copa.

Perque, mirinsel de la manera que vulguin ¿qué significa 'l copalta? ¿qué representa? ¿á quinas necessitats respón?

Exceptuant los cotxeros dels morts, que forsosament han de dur al cap alguna cosa que impresioni y entristeixi á la concurrencia que acompanya al difunt, no conech ningú que ab aquesta prenda á la clepsa pugui anar ni ab rodas.

¿Qué fan vostés quan veuen un agutzil ab barret de copa?... Riuhén.

¿Qué pensan quan se topan ab aquestas co-

missions que, cubertas ab la indispensable prenda, van á la estació á rebre á algú? Riuhén.

¿Qué diuhén quan contemplan aquells aixáms de joves qu' en nits de Carnaval pululan per la Rambla ab el copalta al elatell? Riuhén.

Per supuesto, que riuhén si vostés son de temperament alegre y expansiu; que si son personas de natural melancólich, lo que fan llavors, en lloch de riure, es plorar, plorar amargament y tancar els ulls per no veure mes aquell utensili, verdader insult al ornato públich y bofetada moral á la dignitat humana.

No es necessari esforsarse gayre pera demostrar la odiositat que aquesta malaventurada prenda inspira á las personas de sentiments nobles.

¿Qué 'n diu 'l vulgo del copalta?

Xameneya, trona.... las pitjors comparacions que se li ocorreixen.

Quan en las tardes de *Rúa* 's vol cridar ridículament l' atenció del públich ¿qué s' ha de fer? Surtir ab barret de copa.

En las comedias de *risa* (com posan ara en los cartells de teatro) ¿qué porta al cap lo graciós de l'obra? Copalta, com més voluminós millor.

¡Y d' una prenda tan abominable, tan mal reputada, tan notablement lletja, se 'n vol celebrar el centenari!...

Sort que crech que al últim la cosa no será res, porque sembla que 'ls iniciadors de la festa 's troban en la mateixa situació del que volgués fer un bateig sense tenir cap criatura.

Desitjan celebrar lo centenari del barret de copa; pero... no saben lo barret de copa en quin any ni en quin sigle va comensar á durse.

Los erudits diuhen que l' Albert Durero... que l' emperador Maximiliá I... qu' en las festas del casament de María Antonieta y Lluís XVI... pero vajan á ferne cas de las declaraciones dels erudits!...

Si haig de dir lo que sento, celebraría molt que 'ls investigadors no logressin posar res en clar y que, per lo tant, no pogués commemorarse el centenari.

Pero en cas de que s' averigui la fetxa buscada, proposo que la glorificació del barret de copa 's celebri de l' única manera digna de celebrarse.

¿Cóm?

Posantse d' acort totas las naciones civilizadas, y donant un decret que digui:

«Queda prohibit l' us del barret de copa en tota la superficie de la terra. Los que d' aquí endavant se 'n posin, serán tancats al manicomi.»

MATÍAS BONAFÉ.

MUTS

I

L' Antonet te qüestions
ab un mut fill de Tarrassa
y li diu:—¿Sabéu qui sou?
Un home sense paraula.

II

Parlant d' un noy tartamut,
deya la senyora Pona:
—Es cert que tartamudeja
pero es sols... quan enrahona.

III

—¿Cóm es que la Margarida
plora tan amargament?
—Perque un mut li va donar
paraula de casament,
y ara ell se casa ab un' altra
y ella, la pobra, se 'n sent.

LLUÍS SALVADOR.

CARTA OBERTA

Amich Roca y Roca: llegint *La Correspondencia de España* va sorprendrem trobar-me ab un *suelto*, en que 's dava compte de que la Direcció del Teatro Real, volent fer bé las cosas havia confiat als Srs. D. Mariano Benlliure, D. Alejandro Saint Aubin y D. Augusto Lhardi 'l dibuix dels figurins per las obras *Lo Barber de Sevilla* y el *D. Joan*, y qu' aquells senyors havían ja comensat á furgar per Museos y Bibliotecas en busca dels datos necessaris.

Gracias á Deu que comensan á compendre las direcciones dels teatros d' ópera que las modas italianas importadas pels artistas lirichs fa temps qu' están manadas recullir per l' amor al art, la veritat històrica y 'l bon gust.

No duptém, donchs, de la inteligencia del director d' escena Sr. Paris, á qui no tenim lo gust de coneixer personalment, ni del talent dels llorejats y famosos artistas encarregats del treball, creyent que sortiran molt ayrosos en son desempeñyo.

Pero ara, amich meu, permétme fer una profecia, per primera vegada en ma vida, á veure si m' erro. Ja sabs que l' obra de Beaumarchais va representarse per primera

TROPAS A LA GUERRA

—Lo moment de la marxa
tots esperém.
¡Que 's prepari en Maceo,
que ara hi aném.

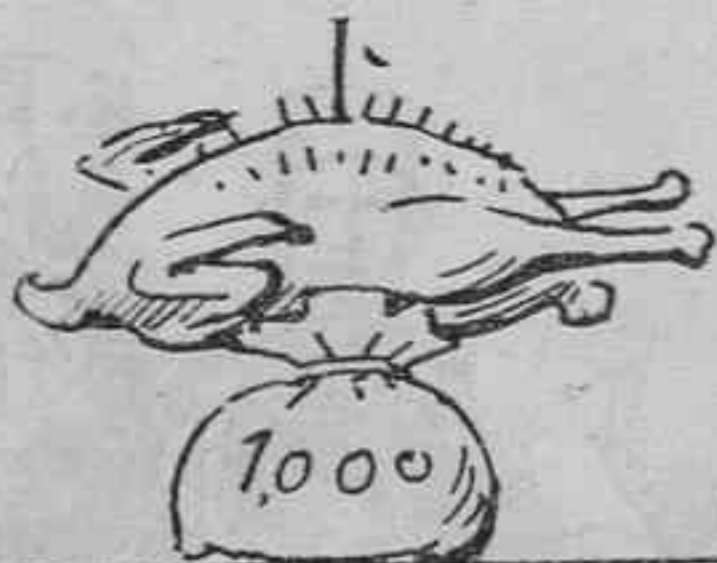
vegada l' any 1775: per lo tant los trajos han de ser de aquesta época ó anterior, y sent aixís los artistas avans dits trobarán los datos necessaris en la obra de un paisá seu publicada á Madrid en 1777, ó be en los capritxos de Goya, que encare que una mica posteriors, están plens de pormenors aprofitables.

Fins aquí tot anirá com una seda, porque 'l sastre farà lo que li manin; pero, ¿y 'ls artistas encarregats de cantar *Lo Barbero*? Aquests, sobre tot si son italians, tingas per segur que protestarán ab totas las sévas forsas contra lo que hajan fet los pintors, porque per ells no hi ha mes indumentaria que la santa rutina tramesa de una á altra generació, y dirá 'l barítono com si ho sentissem:

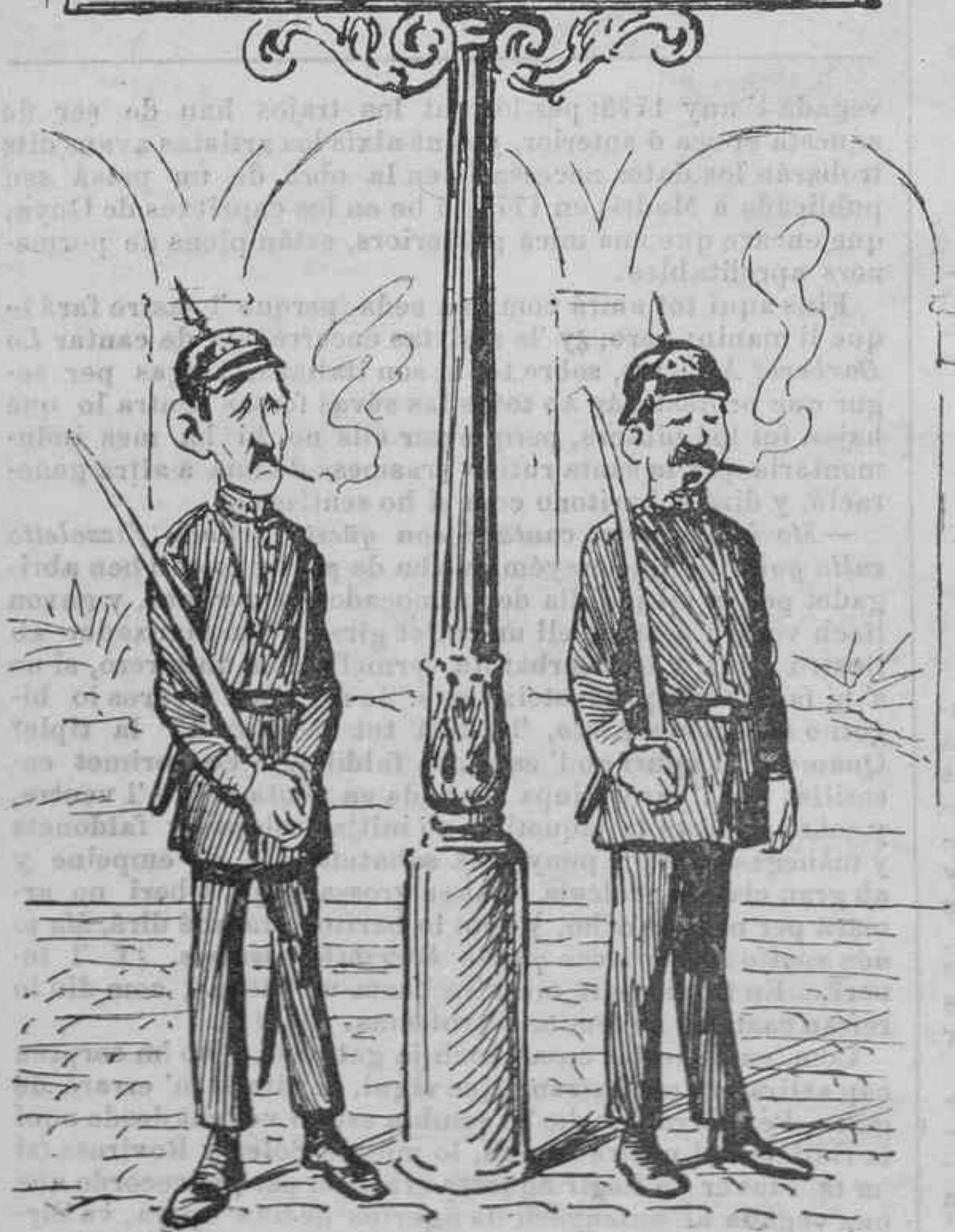
—*Ma io non posso cantare con questo grande fazzoletto sulla gola*, porque creyém que ha de portar lo coll ben abrigadet per la mitja fulla de un mocador de corbata, y en son lloch voldrá posarse ell un collet girat y ben planxadet ab llustro y tot, y una corbateta vermella com un torero, si no s' hi fa llas porque vesteixi mes. Se negará á treures lo bigoti o *si non non canto*, 'ls dirá tot resolut. ¿Y la triple? Quan veji 'l figurí ab l' estufada faldilla, 'l cos primet encotillat per l' airosa jupa acabada en punta sobre 'l ventre, y sobre aquesta la jaquetilla ab mitjas solapas y faldonets y mánegas hasta 'l puny, y la sabateta alta d' empeine y ab gran civella, calcula tú si es grossa, quin tiberi no armará per no posars'ho, y com lo barítono també dirá, *Ma io non voglio cantare con questo horrible costume*. ¿Y 'l tenor?... En fi; si «para muestra basta un botón», com diu lo refrán castellá no fem mes profecias.

Com en aquestas cosas soch ja gat vell, y no 'm sorprén cap estirabot per extrany que sigui, veyám si m' erraré de gaire. Per corroborarho 'm sembla estich veyent desde aquí la rialleta del nostre amich, lo mestre Soler y Roviroso (si 'm fa 'l favor de llegir aquestas ratllas) porque recordo que una vegada al ensenyarli 'ls figurins de una ópera, va dir-me com extranyat:—Ay ay, figurins per las parts? ¿encare 'n fa? Ca, home, ca, no perdi 'l temps; tampoch han de servir de res, si no es per darli algun disgust discutintlos.—Y

L' INRI DEL ATROPELLO

SENT AQUESTA PLASSA
 PROPJETAT DELS Srs.
 JUSTIN, BENET, y COLOM
 y M. PLANAS y CASALS;
 NO se permetrà
 l'entrada á ningú
 que no vagi en Cotxe.
 J. M. Nadal

Cartell monumental,
 que ara 's pinta per ordre de 'n Nadal.

com me sembla que 'ls cantants que 'ns envian per aquí no deuen triarlos expressament, y tots ó casi tots venen á ser iguals procedint de Italia, vet' aquí per lo que 'm sembla que passarà lo que acabo de dir.

Els dirán, y potser tenen rahó, que aixó de la indumentaria y la historia no interessa á ningú mes que á quatre xifrats que mes se preocupan de lo que ha succehit, que de aprofitar lo temps en altres cosas mes útils y que 'ls darian mes profit. Si molt convé cap de aquests ximpls sab quant val una bala de cotó, ni quantas lliuras té una saca de arros, ni 'l partit que pot treures de comprar ó vendre oportunament doscents mil rals nominals, á Bolsa, ni moltras altres cosas necessarias per ser útils á la societat y á sí mateixos. Ves, qui 'n fa cas de aquesta gent tan carregada de caborias! Y després que pel *bel canto* y per divertir als *dilletanti* no fa cap falta tot aquest farrago de épocas. ¡Bona veu hi haji que lo demés son trons!

Tant-de-bó, que no ho endavinés y que 'ls artistes estessen tan sumissos com han d' estar á la batuta del mestre, á las indicacions del director y dels pintors. Tant-de-bó que vestissen los personatjes que interpretan, tal com deuen y 'l públich té dret á exigir! Algun día ho sabrem, si D. Joan Goula, quan torni, 'ns ho vol dir, y consti que jo seria 'l primer en felicitar-me de haver-me equivocat.

Tot aixó en quant al *Barbero*; ara aplica 'l quiento al D. Joan de Mozart.

Adios y mana á ton bon amich

LL. LABARTA.

Barcelona 3 Octubre 1896.

STARAMSADAS

I

Traballo nit y día;
 pro aixó obstacle no es
 perque ab tú pensi sempre...
 que no tinch res que fer.

II

Cap dona 'm fa ilusió, ni goig; sols ella
 es la que m' ha arribat á fe... escudella.

III

¿Te 'n recordas? parlant d' amor estavam
 casi 'ls dos abrassats,
 quan vam senti una veu que murmurava:
 ¡quina olor d' agafat!

IV

Vull ferte una pregunta
 que guardo com secret;
 escolta, noya, escolta...
 ¿que tens gayres diners?

V

¿Cóm vols que jo de tú puga olvidar-me
 després que 'l meu amor vareig jurarte
 y tú á mí vas jurarme...
 tornarme aquells deu rals que vaig deixarte?

VI

¿Que vols tancarte dius? Ves molt alerta
 que tú fas mes la cara d' está oberta.

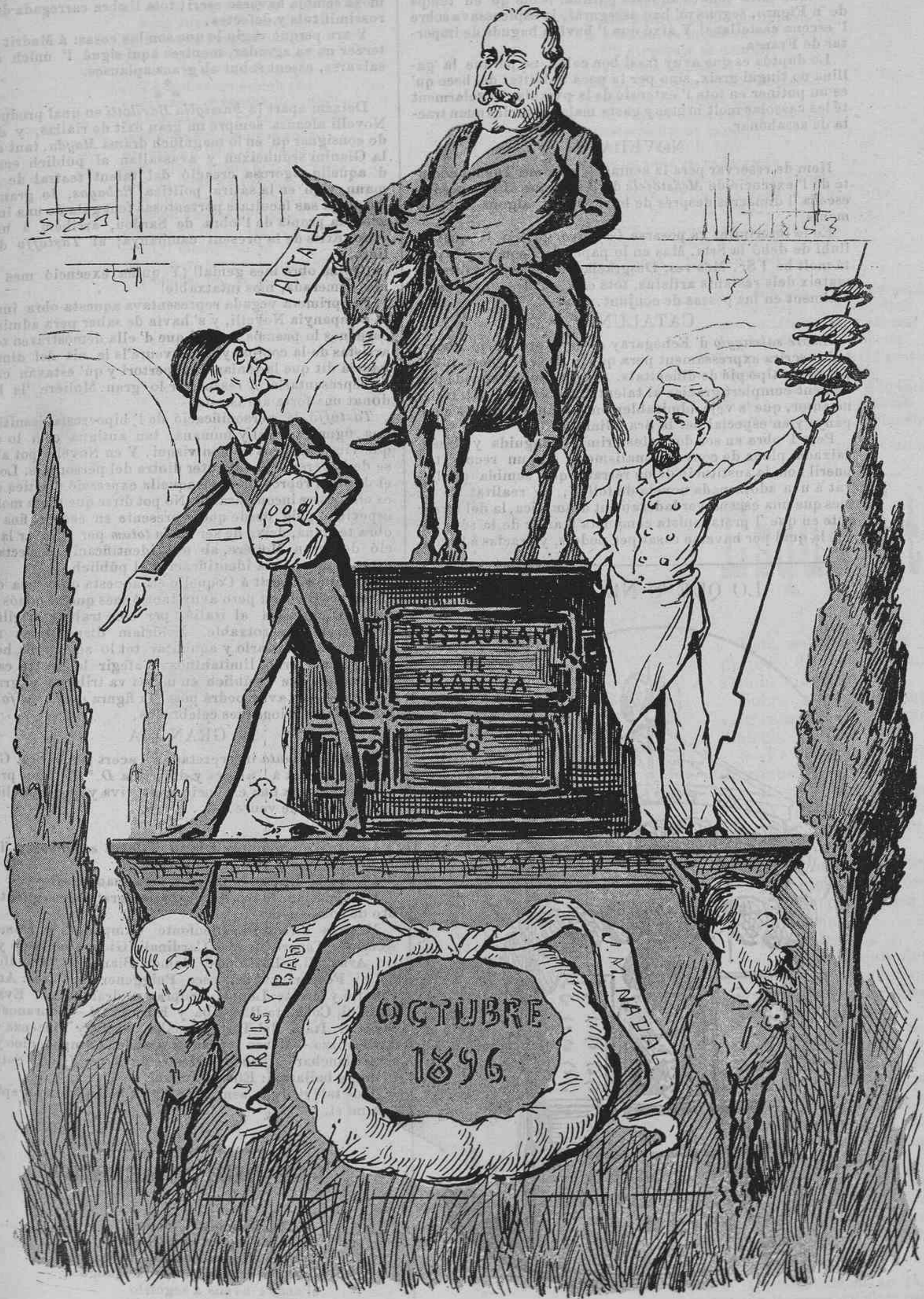
J. STARAMSA.

ROMEA

Ja 'l tenim en dansa altra vegada.
 Ab *La Dida* de 'n Pitarra van inaugurar-se las funcions del *Teatro catalá* y ab *Mancha que limpia* y *Juan José*, que son dos dels dramas mes celebrats que van estrenarse á Madrid en l' última temporada, ha procurat atreure l' atenció dels seus parroquiáns, á pesar de que no son aquestas obras las mes acomodadas á las condicions especials de alguns dels actors de la companyia.

LA QUESTIÓ DEL DIA (per M. MOLINÉ.)

Del centro de la gran plassa Real
ne treurán las simpáticas *Tres Gracias*,

y en lloch d' ellas, en cómic pedestal,
hi posarán aquestas *Cinch Desgracias*.

D' estreno no n' hi ha hagut mes que un: el de la pessa *Gallina vella fà bon caldo*.

Y tant vella com es aquesta gallina! ¡Com qu' en temps de 'n Figaro, segons m' han assegurat, ja espicossava sobre l' escena castellana! Y aixó que l' havían haguda de importar de Fransa.

Lo duptós es que avuy fassi bon caldo, no perque la gallina no tingui greix, sino per la poca habilitat del beco qu' es un putiner en tota l' extensió de la paraula. Regularment té las cassolas molt brútas y gasta malas especias quan tracta de assahonar.

NOVEDATS

Hem de reservar pera la senmana próxima 'l donar compte de l' execució de *Mefistófele* de Boito, que al fi 's posá en escena 'l dimecres després de haver suferit alguns aplassaments.

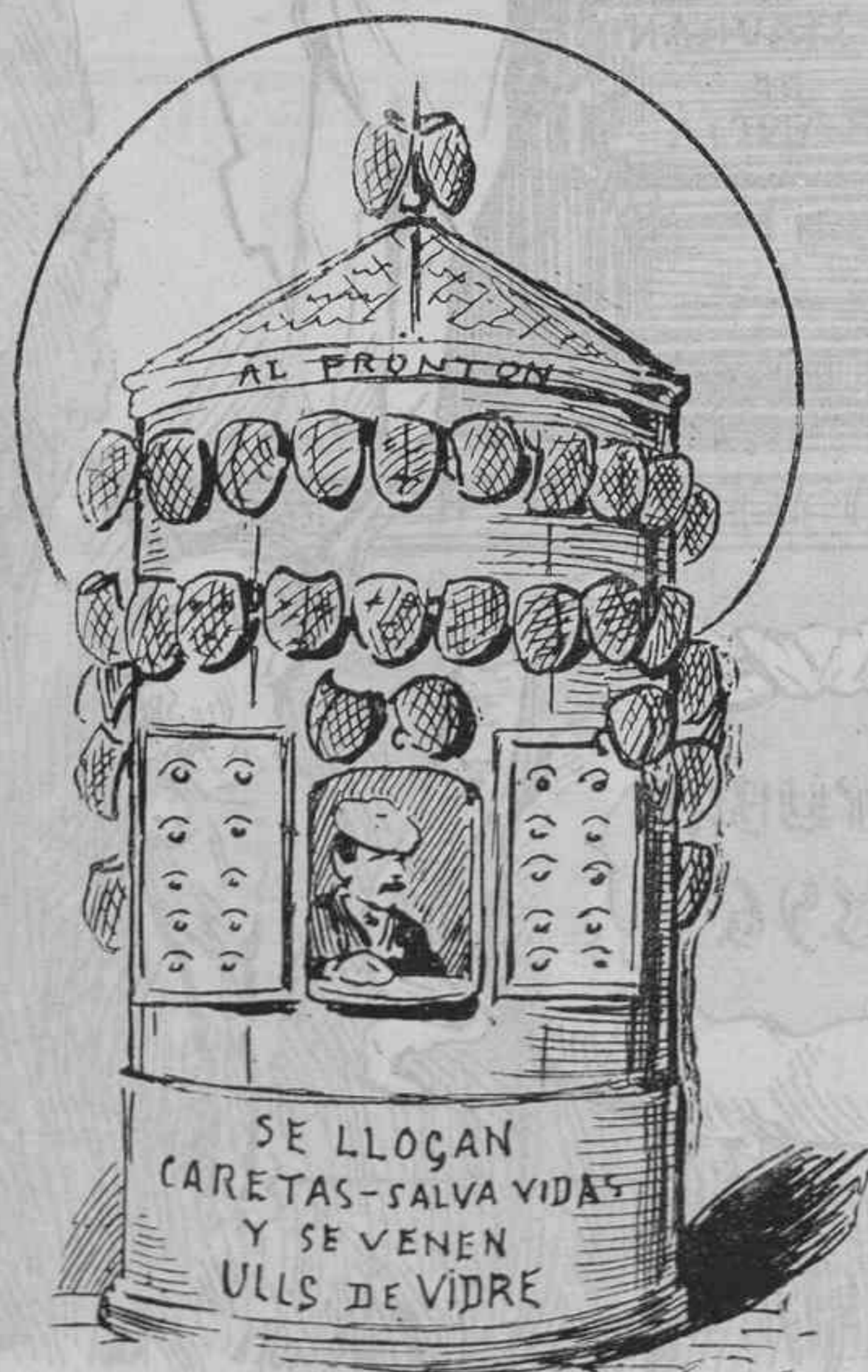
En la interinitat vá posarse *La Favorita*, en la qual se lluhí de debó la Srta. Mas en lo paper de Leonora y 's portá molt bé l Sr. Mesres. Desgraciadament no pot dirse lo mateix dels restants artistes, tots ells poch segurs, especialment en las pessas de conjunt.

CATALUNYA

Amore salvaggio d' Echegaray es una producció abocetada escrita expressament pera que 'n Novelli pugua interpretar un tipo plé de dificultats. Aquest propósit queda plenament complert gracias al talent extraordinari del insigne autor, que 's veje admirablement secundat per sos companys y en especial per la Sra. Gianini.

Pero l' obra en sos dos actes primers lánquida y desencaxada, plena de convencionalismes y ab un recurs tan pueril com la substitució de un retrato, que sembla matlevat á una adotzenada novela de folletí, en realitat no te mes que una escena verdaderament dramática, la del tercer acte en que 'l protagonista conquista l' amor de la séva dona, la qual per haverse casat per poders, y gracias á la con-

LO QUE 'S NECESSITA

A la porta de tots los frontons d' Espanya.

sabuda substitució del retrato, se creya ser l' esposa de un altre jove. Per aqueixa escena culminant y realment hermosa sembla haverse escrit tota l' obra carregada de inverossimilituts y defectes.

Y ara perque vegin lo que son las cosas: á Madrid l' acte tercer no va agradar, mentres aquí sigué l' únich que va salvarse, essent rebut ab grans aplausos.

* *

Deixém apart la *Famiglia Barilotti* en qual producció en Novelli alcanza sempre un gran éxit de riallas, y després de consignar qu' en lo magnífich drama *Magda*, tant ell com la Gianini seduheixen y avassallan al públich enamorat d' aquella vigorosa creació del talent teatral de Sudermann, y qu' en la sátira política *Rabagas*, lo gran actor desplega sas facultats portentosas fent gala de una intenció acerada propia de l' obra de Sardou, arribém á un dels grans éxits de la present campanya; al *Tartuffo* de Moliere.

¡Quína obra mes genial! ¡Y quína execució mes justa, més esmerada, mes intatxable!

Per primera vegada representava aquesta obra immortal la companyia Novelli, y s' havia de saber pera admirar encare mes lo pasmós domini que d' ella demostraren tots los artistes de la companyia. Al veure'ls la nit del dimars s' hauria dit que la tenian de repertori y qu' estavan cansats de representarla. A ressucitar lo gran Moliere 'ls hauria donat una forta abrassada.

Tartuffo, la personificació de l' hipocresia jesuítica, es una figura teatral y humana, tan antiga com lo mon y que viurá mentres lo mon visqui. Y en Novelli pot alabar-se de haverse ficat tot enter dintre del personatge. Lo sent, el diu, y 'l reproduheix ab aquella expressió plástica de qu' es ell mestre incomparable. No pot dirse que tinga moments especials, puig desde que 's presenta en escena fins que l' obra termina, deixa de ser ell *in totum* per alentar la creació del gran Moliere, ab una identificació perfecta, que atrau y provoca la identificació del públich.

Havíam admirat á Coquelin en aquesta obra, una de las sevas predilectas; pero avuy tant ó mes que al famós actor francés admirém al italiá, per son treball orígilissim, magistral, irreprotxable. Voldríam disposar de major espay per analizarlo y aquilatar tot lo seu mérit: hem de renunciar á ferho, limitantnos á afegir lo nostre calorós aplauso als que 'l públich en massa va tributar al gran actor, que desde avuy podrá posar la figura de *Tartuffo* entre las sevas creacions mes celebradas.

GRAN-VIA

De *La Traviata* interpretada ab acert per la Sra. Galvani, hem tornat á l' alegre y divertida *D.ª Juanita*, producció que alcanza una execució molt viva y que 'l públich no 's cansa may de veure.

Los teatros genuíns d' istiu, 'l *Jardi espanyol* y 'l *Nou Retiro* han posat fi á la temporada.

En cambi 'l Liceo 's prepara pera inaugurarla.

Desde Milan, lo Sr. Bernis ha telegrafiat lo següent quadro de companyia:

Mestres directors: Cleofonte Campanini y Domenico Acerbi.—Tenors: Franco Cardinali, Gioachino Bago y Mario Armandi.—Barítonos: Ramon Blanchart, Rodolfo Angelini Fornari y Francesco Puiggener.—Baixos: Andreu Perelló y Oreste Luppi.—Sopranos dramáticas: Eva Trazzini, Concetta Bordalba y Elisa Petri.—Sopranos mitj caràcter: Italia del Torre, Amalia Carolli y Vincenza Oletti Morozzo.—Mezzo-sopranos: Amanda Campodonico y Roseta Blanchart Abades.—Mestre de coros: Giulio Setti.—Primera bailarina: Elisa Damiani.

¿Qué tal? ¿Qué 'ls sembla? ¿Els va bé aquesta arreplech? A mi sí.

N. N. N.

VES QUE 'T SEMBLA

A tú, benvolgut lector, te dedico aquestas ratllas. Tancan ellas un concell que 't pot donar... moltas gangas si acás t' avens á seguirlo tal y com vaig á explicarme. (De un quant temps! aquesta part

en aconsellar la he dada,
pero com só generós
no me 'n faig pagar ni una malla.)

Sens dupte t' haurás fixat
en la moda inaguantable
que priva entre 'l bello-sexo
fentnos aguantar la capa.

Tú trobas un amich téu
encaixas... y santas Pascuas.
Las donas, no; quan se troban
tant al passeig com á casa,
al teatro ó bé á la iglesia.
com que la moda així ho mana,
han de ferse un petonet,
y si ho veus y ellas son guapas,
de segú haurás exclamat
com jo he fet moltes vegadas:
—¡Ay! malaguanyat petó,
que 's pert sens aprofitarse!
Donchs, bé; jo 't donaré un medi

(es una recepta práctica)
per' aprofitá 'ls petons
fets, potser, de mala gana
y sols perque es lo que imposa
la costum, la moda vana.

Un diumenje al demati
te situas á la Rambla
á l' hora en que més hi abundan
passejant las noyas macas
y en veyent (será molt prompte)
acostarse dugas caras,
interposant tú la teva
rebs un petó en cada galta.
¿Qué te 'n sembla? ¿es ben pensat?
¿oy que 'n sé? Jo una vegada
vaig fer lo qu' ara t' he dit
y 'm va anar molt bé ¡no es guassa!
sino que al rebre 'ls petons
vaig rebre... una garrotada
fentme sortí un esboranch

que 'm va durá tres senmanas.

Pero aixó es un incident
que no te cap importancia!
Per lo tant, volgut lector,
fes lo que 't dich y las gracias
algún día 'm donarás
si es que no tens la desgracia
de trobá un del morro-fort
que 't doblegui la espinada!

JAPET DE L' ORGA.

LA GENT DEL ANY VUYT

D' aquells tipos, modelos de bravura,
ja sols ne queda algún així: en pintura.

Esquellots

Está sobre 'l tapet un
projecte de conversió de la
Deuda municipal.

Sobre aquest assumpto
vaig cassar al vol lo següent
diálech:

—¿Es veritat que tractan
de *convertir* la Deuda?

—Bé n' hi sentit parlar.

—¿Y per qué la conver-
teixen? ¿Qué no era cris-
tiana?

—¿Qué havia de ser!....
Res de aquella casa ho es.

—Y per convertirla la
deuran batejar.

—Probablement.

—Y si la batejan deura
haverhi gran reparto de
confits entre 'ls regidors.

—Aixó de segur.

Pel correu interior acabo
de rebre la següent carta:

«Sr. Director de LA ES-
QUELLA DE LA TORRATXA:

»Molt Sr. méu: l' etern
plagiari Sr. Ferrer y Co-
dina continúa tant *llami-
ner* (1) com avants. «*Galli-
na vella fa bon caldo*» fa
molts anys que 'l celebrat

(1) Substituhim ab la pa-
raula *llaminer*, un' altra parau-
la que també comensa ab ll.

SANCH BLAVA

(Dibuix de J. Blanco Coris.)

—¿Es veritat, marquesa, que pensa en tornar á casarse?

—No ho cregui, baró: aquestas tonterías no més se fan una sola vegada.

escriptor Mariano Joseph de Larra (*Figaro*) vá traduhirla del francés ab lo títul de «*Tu amor ó la muerte*».

»Son iguals com dos gotas d' aygua; pero una gota bruta, la del Sr. Ferrer; y l' altra neta y cristallina, la de Larra (*Figaro*.)

»Pot disposar de son atm. S. S.

J. C. y M.»

Reproduhím aquesta carta á títul d' entreteniment faltats de temps pera comprobar la séva exactitut.

Aquellas personas aficionadas á las comprobaciós y que no estiguin tan ocupadas com nosaltres, ja tenen tela tallada.

Lo Sr. Durán y Bas el día de l' obertura del curs, va pendre possessió del càrrech de rector de la Universitat.

Creyém fundadament que tindrà condiciós de imparcialitat y de inteligencia mes que sobradas pera aixecarlo del nivell á que l' havia deixat son antecessor.

*
**

Y á propósit.

He sentit contar que á un fill del nou rector una persona va felicitar-lo, en los termes següents:

—Li dono l' enhorabona perque hi vist que al séu papá l' han nomenat.... *párroco*.

*
**

Y un correigionari del Sr. Durán, admirat de que en política hagués fet tan poca carrera, va dir:

—M' alegro de que al últim l' hajan fet rector. Ara que té l' arrencada, no para fins á bisbe.

Fa molts anys que cada día passo 'ls ulls per la catalanista *Renaiçensa*, y no puch menos de confessar la seva conseqüencia en combatre tots los vicis y corruptelas que 'ns venen de Madrit.

Ab la mateixa energia tritura als partits polítichs madrilenys, que las emprén contra 'ls toros; lo flamenquisme y la burocracia li inspiran també burlas y censuras.

Y no obstant la catalanista *Renaiçensa* es un dels pochs diaris de Barcelona que ab gran puntualitat publica íntegrament y traduhida al catalá la llista dels números premiats en la Lotería del govern.

¿Tant interessan als séus lectors los atzars de la timba nacional?

Qualsevol creuria que de aquell centro de corrupció y desgovern, los nostrs catalanistas no n' esperan mes que una cosa: la grossa de Madrit.

Promet ser un acte curiós la vista pública que deu celebrarse davant de la secció segona de aquesta Audiencia, lo día 17 del corrent mes de octubre, ab motiu de la querella entaulada per l' etern plagiari D. Antón Ferrer y Codina, contra 'l redactor del *Teatro Regional* D. Joseph Ximeno, acusat del delict de haver demostrat plenament que *La Suri-panta* era un plagi com una casa.

L' advocat defensor del Sr. Ximeno es lo distingit lletrat y aplaudit y expert autor dramátich don Conrat Roure, que no duptém demostrará no sols la ignocencia del acusat, sino 'l dret y hasta 'l deber

que te tot periodista de posar á llum determinats escándols literaris.

Aplauzeixo la lley de protecció als aucells, dictada pel govern.

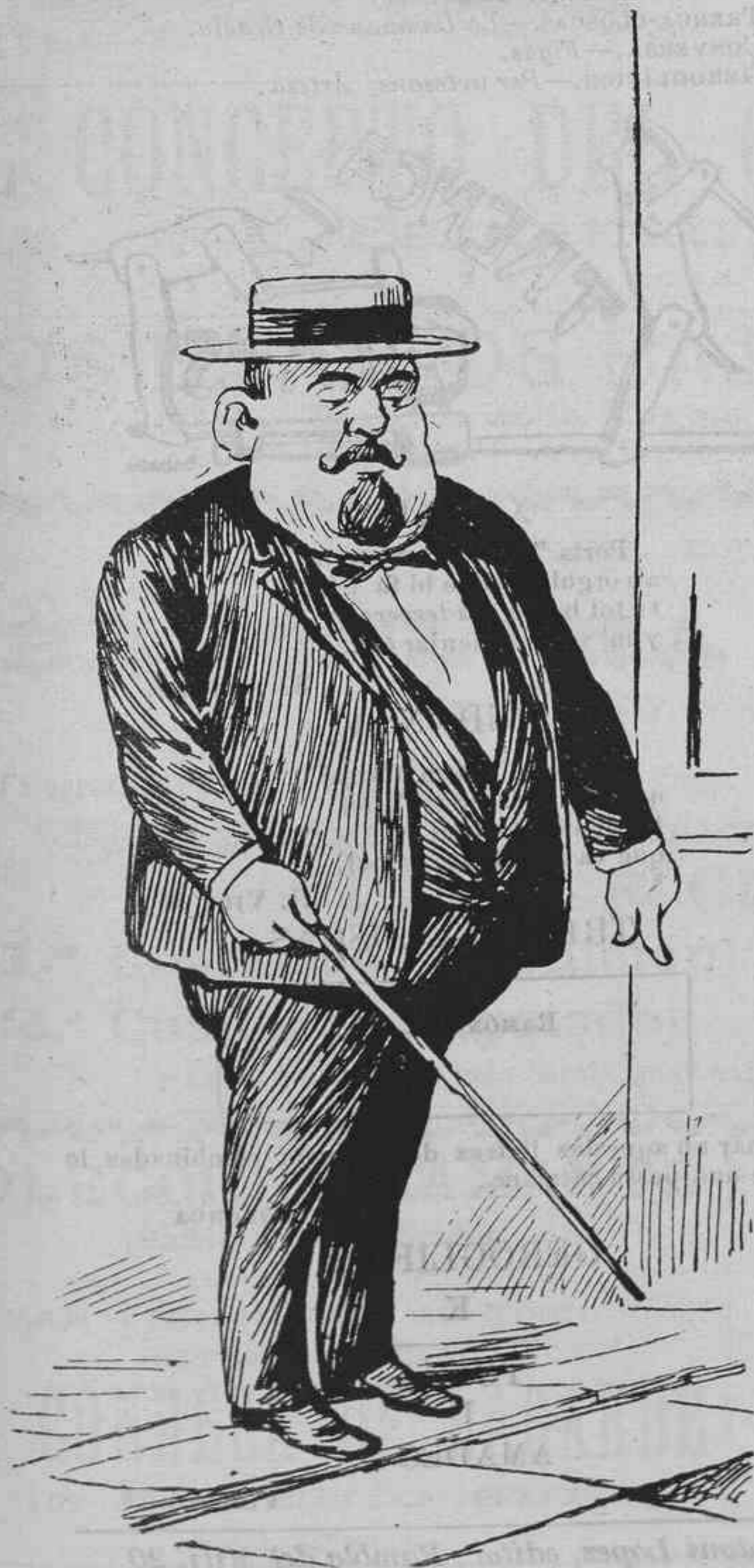
En tot país civilisat los aucells son considerats com auxiliars eficassos de l'agricultura, y ja era hora de que també siguessin tinguts en tal concepte en la nostra desolada Espanya.

Pero 'l legislador no imposa, com deuria, als mestres y als rectors lo deber de imbuir á petits y grans aquestas bonas ideas, limisantse á fer posar uns rétolos á la porta de totas las escolas y casas Ajuntament d' Espanya.

Menos mal en las escolas, si es que 'ls xicots se detenen á llegirlos; pero en los Ajuntaments... ¡qué 'm dispensi 'l ministre!... lo rétol no hi fa cap falta.

Allí, precisament hi pasturan los pitjors aucells que cap protecció mereixen, porque 's nudreixen exclussivament del gra del pobre poble, impossibilitat d' esquivarlos.

EL QUE DU LA BATUTA

Lo gran director de las obras de la Plassa Real.

La escena á Villareal (Castelló de la Plana.)
Feya temps que corría molta moneda falsa, y justa ó injustament se susurrava que las missas sortían de la Administració de consums.

Un día un empleat del ram va tornar de Chiva montat en un velocípedo. Al arribar á casa séva, 'l séu pare quedá horripilat al veure la bicicleta. No n' havia vist may cap y la máquina li feya basarda:

—Treume assó de casa—deya 'l bon home.

Y 'l minyó en lloch de tréurela, aná á amagarla al celler ficantse la clau á la butxaca porque 'l séu pare no pogués destruir un objecte que li causava tal horror.

* *

Mentrestant la guardia-civil practicava registres en las casas dels empleats de consums, y quan li tocá 'l séu torn á la del velocipedista, 'l pare 's torná blanch com la cera.

—Ja tením el fil—deyan los guardias, y 'l pare atribulat se prestá á ensenyarlos lo que buscavan: la máquina de fer moneda.

—Ja liu día yo—exclamava 'l pobre home—que les rodes eixes el perdrian!

Y conduhía á la guardia civil al celler, designant tot afligit lo velocípedo del séu fill.

Si 'ls civils en aquell moment no van reventarse de riure, es porque forman part de un dels cossos mes serios d' Espanya.

Vels'hi aquí un fallo del Tribunal de comers de París que mereix esser conegut.

En virtut del mateix queda prohibida la *claque* en las salas d' espectacle.

Lo Tribunal considera que la *claque* practica una obra de mentida y corrupció que pot perturbar la seguretat y 'l bon ordre dels teatros y hasta pot ser causa de alteració del ordre públich y de que 's falti á las bonas costums.

* *

Claque en francés vol dir castanya.

No es mala clatellada la que li acaba de donar lo Tribunal de comers de París.

¡Y diuhen que á Espanya no 's progressa! ¡Y aseguran que certas regions de la Península especialment las del Mitj-día son refractarias á tots los adelantos!

¡Mentida!

O sino que ho diguin los vehins de Algaba, petit poblet de la provincia de Sevilla que no conta mes enllá de 3,500 habitants, tots ells molt ilustrats especialment en tauromaquia y tots molt bons patriotas com ho demostra l' admiració frenética que professan á un dels séus fills mes ilustres, lo torero Algabeño.

Ja ho veuhen: fins en lo motiu que ha adoptat pera figurar en los cartells de las corridas ha tingut á bé recordarse del seu poble natal.

* *

Donchs bé, l' Algabeño torejava á Sevilla, y l' alcalde de Algaba no va parar fins á conseguir que pel teléfono se li anessin comunicant tots los lances é incidents de la lidia al mateix temps que succehían, pera trasmetre fidelment las noticias desde 'l balcó de la Casa consistorial, al poble en massa reunit per enterarse de un fet tan interessant.

Diuhen alguns que ab aixó s' ha fet á Espanya 'l primer ensaig de periódich parlat.

Proclamém donchs una vegada per sempre la gran gloria de las banyas. En lo nostre país los toros son los heralts de la civilisació.

Están molt adelantats, segons notícies, los treballs del importantíssim *Anuari-Riera*, «Guía general de Cataluña,» que aquest any entra en lo segon de sa publicació.

Sembla que pera correspondre al éxit obtingut, lo director del *Anuari-Riera* té 'l propòsit d'esmerarse més y més en la seva confecció, á fi de que 'l públich, que tanta predilecció mostra per aquesta notable *Guía*, veji completament realizadas las sevas esperansas y tregui d'ella tota l'utilitat á que té dret.

Probablement un día d'aquests se presentarà una proposició en l'Ajuntament demanant una reforma en la font surtidor de la Plassa Real.

En lloch de las tres Gracías que avuy hi figuran se proposará colocarhi als tres graciosos que han tingut la gracia de fer empedrar la Plassa.

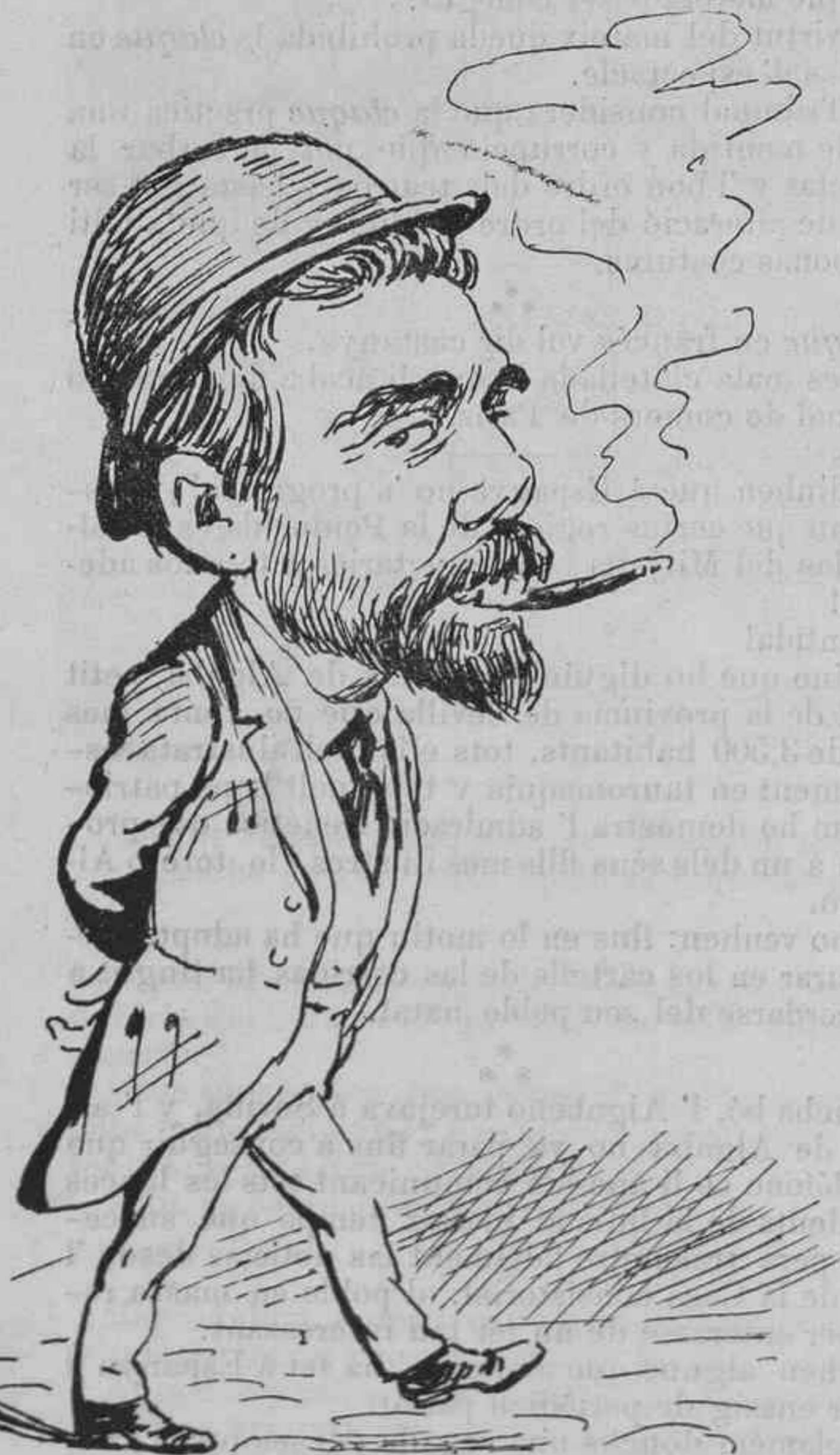
O sigan: l'hereu Pantorrillas, en Benet del Coloms y 'l gall d'indi de Nadal; tots tres abressats com á bons companys y en una actitud seductora y altament suggestiva.

Y 'ls tres graciosos en substitució de la tassa surtidor sostindrán una gran cassola d'arrós, confeccionat en lo restaurant de Fransa.

Al peu del grupo 'l següent lletrero:

«Nosaltres el sostením; nosaltres ens el menjém.»

DESPRÉS DE LA DIMISSIÓ

—Veyám, ara que no portaré uniforme, si se 'm veurán tant las solfas.

A casa de una senyora que pertany á la societat protectora d'animals:

—¿Qu' es aquest escándol que se sent á l'antecala?

Al preguntar aixó, compareix un senyor visita de la casa y diu:

—¡Vaya un lloro més mal educat!... Al passar m' agafat el dit, y miri que sanch m' ha fet!...

La senyora ab molta ternura:

—Ay pobre animaló!...

A L'INSERTAT EN L'ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Re-cap-ta.*
- 2.ª ID. 2.ª—*Ra-mo-na.*
- 3.ª MUDANSA.—*Set-Tés.*
- 4.ª CREU NUMÉRICA.—*Tandilero.*
- 5.ª TRENCA-CLOSCAS.—*La Campana de Gracia.*
- 6.ª CONVERSA.—*Figas.*
- 7.ª GEROGLÍFICH.—*Per artesans, Artesa.*

XARADA

Porta 'l militar primera
ab orgull porque hi fá 'l cop;
ta tot barco *dos-tercera*
y m' agrada menjar tot.

S. AMOLAP.

MUDANSA

Es tan dolent en Marsal
que son padraestre Cabot
li pegá un *total* al tot
que va ferli bastant mal.

H. VILÁ M.

TRENCA-CLOSCAS

RAMÓN PELAES

PUDA

Formar ab aquestas lletres degudament combinadas lo títul de una pesca catalanc.

M. BORONDA.

GEROGLÍFICH

K

POLKA

I

AMADEO I

VICENTÓ.

Antoni Lopez, editor, Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona.

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibrería Espanyola, Barcelona, Correu: Apartat número 2.

NOVEDADES LITERARIAS

ANUNCIS

EL AÑO TEATRAL

CRÓNICAS Y DOCUMENTOS

POR

SALVADOR CANALS

CON UN ARTÍCULO PRELIMINAR SOBRE EL PÚBLICO

por **JACINTO OCTAVIO PICÓN**

Edición ilustrada con un sin número de retratos.

Un tomo 8.º Ptas. 4.

EDUARDO ZAMACOIS

CONSUELO

NOVELA

Un tomo 8.º

Ptas. 3.

EL CONCEPTO DEL ORGANISMO SOCIAL

POR **V. Santamaría de Paredes**

Un tomo 8.º Ptas. 3.

LOS BARRIOS BAJOS

COLECCIÓN DE COSTUMBRES EN VERSO
por **J. LÓPEZ SILVA**

Prólogo de **Ricardo de la Vega**, á guisa de epílogo de A. Peña y Goñi.

TERCERA EDICION

Precio 3 pesetas.

«LA ESQUELLA DE LA TORRATXA»

BARCELONA Á LA VISTA

ALBUM DE FOTOGRAFÍAS INÉDITAS

Fotografías F. RUS.—Grabado P. BONET.—Papel «LA VIZCAINA.»—Impresión A. LOPEZ ROBERT.

Está próximo á publicarse el

TERCER CUADERNO

1.º Cuaderno (3.ª edición)

30 céntimos

30

2.º Cuaderno (Agotado)

PROVINCIAS
35 céntimos

Es la publicación más barata, más espléndida, más artística del mundo.

COLECCION DIAMANTE

(Edición López)

VAN PUBLICADOS 46 TOMOS

ULTIMO PUBLICADO

LA CONDESA DE LAGARDE

POR **EUGENIO SUÉ**

Precio 2 reales.

Ultimas obras de **C. GUMÁ**

DE LA RAMBLA Á LA MANIGUA

Humorada en vers, ilustrada per M. MOLINÉ.

BLANCHS Y NEGRES

Ó LA QÜESTIÓ DE CUBA

Ilustrada per M. Moliné

Preu de cada obra 2 rals.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo, ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. - o responém d' extravíos, no remetent además 1 ral pel certificat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebaixas.

BARCELONA DE NIT (per MARIANO FOIX.)

—Els uns, caritat; els altres, amor.... ¡Tothom demana!....